

۲۰۲۳/۰۹/۰۷

عبدالقیوم میرزاده

زراعت و مالداري (حيوانات گوشتي در افغانستان)

بُز

نام علمی: Capra aegagrus hircus

نام انگلیسی: Goat

نام آلمانی: Die Ziege

بُز از جمله چهار پایان شیرده و نشخوار کننده بوده که معمولاً بُز های نر دارای شاخ های دراز و نوکدار و بُز های ماده بدون شاخ و در حالاتی هم بُز های ماده شاخ میداشته باشند. به قول باستان شناسان و حیوان شناسان مقارن اهلی ساختن گوسفند، این حیوان نیز در نواحی شمال آفریقا و مناطق اناطولی بدست انسان اسیر و اهلی ساخته شده

است.

انسان ها، بُز را در تمام این ایام، از بدو تاکنون هم بمنظور شیر و هم بمنظور پوست و گوشت نگهداری، پرورش و مورد استفاده قرار داده اند. زاد و ولد بُز بیشتر وابسته به نوع بُز، نوعیت غذا و آب و هوای محل زندگی اش میباشد.

بطور مثال در مناطق گرم استوایی بُز میتواند در تمام فصول سال باردار گردد و چوپه بزاید. در مناطق معتدل و سرد در اواخر تابستان تا ختم زمستان میتواند باردار گردد و نوزاد بیاورد. بُز ها در آب و هوای گوارا و وفرت مواد غذایی و علفزار ها معمولاً از هفت ماهگی ببعد توانایی باردار شدن را پیدا میکنند اما در ساحات شدیداً گرم و کم علف از ۱۹ ماهگی توانمندی بارداری را میابند. زمان بارداری بُز ها حدود پنج ماه است و بصورت عموم یک بزغاله میزایند، اما در حالات نادر دو تا سه بزغاله به دنیا می آورند.

در افغانستان نیز، بُز را بمنظور شیر، گوشت و پوست نگهداری و پرورش میدهند. با آنکه در جهان تا سیصد نوع بُز شناخته شده است اما انواع بُزهای اهلی در افغانستان عبار اند از بُز کابلی، بُز اسماری، بُز قندهاری، بُز گُرکی یا بُز کشمیری که بیشتر بمنظور استحصال پشم نهایت مرغوب و هم بمنظور گوشت آن بیشتر، در نقاط مرتفع ولایات کنر، لغمان و بدخشان پرورش و نگهداری میشوند.

عکس بُز گُرکی یا کشمیری

بُز های نسل تُرکی و سانن سویسی از شیرده ترین انواع بز ها بوده و در افغانستان مردم آنرا بیشتر بمنظور تولید شیر نگهداری میکنند.

عکس بُز نوع سانن سویسی

بُز را در افغانستان هم مالداران و کوچیان بصورت گله و رمه نگهداری میکنند و هم روستا نشینان و دهقانان بمنظور تولید شیر، گوشت و پوست بصورت منفرد نگهداری میکنند. عمر بُز ها در افغانستان بین ده تا چهارده سال بوده و به

ندرت بُز ها این سن را تکمیل میکنند زیرا زودتر از آن به کشتار گاه میروند. همچنان امراض حیوانی در میان بُز ها و مرگ و میر بُز در افغانستان به تناسب سایر حیوانات اهلی بیشتر بوده و بُز درین میان بسیار آسیب پذیر میباشد. ناگفته نماند که بز های کوهی با جثه خبلی بزرگتر از بز های خانگی بوده و وشکار چیان تنها بمنظور گوشت آنها را شکار میکنند.

عکس بُز کوهی در افغانستان

بر مبنای ارقام اداره مرکزی احصاییه افغانستان در سال ۱۳۹۹ به تعداد حدود ده میلیون بُز اهلی در کشور وجود داشته است. ورقم تا چهل فیصد این تعداد سالانه عرض تولید گوشت به کشتار گاه ها برده میشوند.